

Tawat Noipom,¹ Abbas Labduang,² Aris Hassama,¹ Mahmood Hayeemad¹

ABSTRACT

This research aims to study the behavior of paying income zakat among Muslim staff at Prince of Songkla University, Pattani Campus. Quantitative research methods were employed, collecting data from 484 Muslim academic and support staff. The analysis involved descriptive statistics, including frequency distribution, mean, and standard deviation. The findings revealed that attitudes toward behavior, conformity with reference groups, perceived behavioral control, and religiosity are all related to the behavior of paying income zakat among the university's Muslim staff. The relationship between attitudes, conformity, perceived behavioral control, and zakat payment behavior was moderate, while the relationship between religiosity and zakat payment behavior was low. Zakat serves as the cornerstone of Islamic finance, encompassing moral, social, and economic dimensions. It promotes moral development by purifying greed and curbing excessive wealth accumulation. Socially, zakat acts as an effective measure to eradicate poverty by fostering social responsibility among the wealthy. Economically, zakat prevents wealth concentration among a few and promotes equitable distribution. The research findings can be applied as a standard guideline for zakat income payment practices among Muslim staff at Prince of Songkla University. If income zakat payment becomes widely accepted and implemented, relevant organizations can efficiently manage zakat to serve as a crucial tool for social welfare development, reducing poverty and narrowing social gaps within the Muslim community.

Keywords: *Zakat Income Payment, Muslim Personnel, Zakat Management*

บทนำ

ชะกาตเป็นศาสนบัญญัติที่สำคัญในอิสลามโดยถูกจัดเป็นอันดับที่สามรองลงมาจากละหมาด (Yusuf Al-Qaradawi, 1999) ซึ่งศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับการจัดเก็บชะกาตตั้งแต่ยุคสมัยของท่านนบีมุฮัมมัดจนถึงสมัยเคาะลีฟะฮ์ จะพบว่าปัญหาการจัดเก็บชะกาตครั้งแรกในช่วงที่อุมัยยิดดำรงตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์ (Al-Mubarakpuri, 2002) คือ กลุ่มมุสลิมในประเทศเยเมนไม่ยอมจ่ายชะกาต เนื่องจากเห็นว่าชะกาตเป็นสิ่งที่ต้องจ่ายให้แก่ท่านนบีมุฮัมมัดเป็นการส่วนตัว และเมื่อท่านเสียชีวิตไปแล้วก็ไม่จำเป็นจะต้องจ่ายชะกาตให้แก่ใครอีกต่อไปการจ่ายชะกาตส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับชะกาตฟิตเราะห์ และชะกาตทรัพย์สิน ซึ่งชะกาตชนิดหนึ่งที่มีเริ่มมีการกล่าวถึงว่าเป็นชะกาตชนิดที่สามารถลดปัญหาความยากจน และเพิ่มความเท่าเทียมของคนในสังคมมุสลิมอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ชะกาตรายได้ ชะกาตรายได้คือ การเรียกเก็บจากรายได้ที่เข้ามาของบุคคลที่ได้จากแหล่งต่างๆ หรือจากกิจกรรมที่ซึ่งได้จากการทำงาน รวมไปถึงค่าธรรมเนียมต่าง ๆ งานที่ได้รับการชดเชย เงินเดือน ภาษี เงินพิเศษ เงินช่วยเหลือของขัวญ เงินปันผลที่ได้ และสิ่งที่มีเหมือนกัน (Abu Bakar, N. B. 2008; Monzer Kahf, 2001) นักวิชาการด้านศาสนบัญญัติมี

ความคิดเห็นที่หลากหลายเกี่ยวกับชะกาตรายได้ นักวิชาการมุสลิมบางส่วนให้ทัศนะว่าชะกาตรายได้เป็นสิ่งที่บังคับ (วาญิบ) ในขณะที่นักวิชาการอีกส่วนหนึ่งมีทัศนะที่ตรงกันข้าม อิมามอาบูฮานีฟะฮ์ อิมามมาลิก และอิมามชาฟีอีย์ โดยให้เหตุผลว่า ท่านศาสดามุฮัมมัด ไม่เคยบอกว่ามุสลิมทุกคนจำเป็นต้องจ่ายชะกาตรายได้ และไม่ได้ออกถึงวิธีการจ่ายไว้ ทัศนะนี้เป็นที่ยอมรับในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย นักวิชาการมุสลิมร่วมสมัยที่เห็นว่า มุสลิมบังคับ (วาญิบ) ต้องจ่ายชะกาตรายได้

โดยนักวิชาการมุสลิมร่วมสมัยได้มีการประชุมว่าด้วยเรื่องชะกาตที่ประเทศคูเวต เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2527 Kuwait Zakat House. (1984) ได้มีการวินิจฉัยลงมติเป็นเอกฉันท์ว่า เงินเดือนต้องจ่ายชะกาต เมื่อมีจำนวนเงินครบนิศอบ ถึงแม้ว่าจะมีความเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับการกำหนดนิศอบว่าจะเทียบเคียง (กียาส) และในประเทศมุสลิมทั้งหมดส่วนใหญ่ (Al-Nawawi, Yahya, 1996; Al-Ajeel, M. 2009) โดยสภาพพฤติกรรมหรือปัญหาการจ่ายชะกาตของบุคลากรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากแม้จะมีการวินิจฉัยจากนักวิชาการว่าเงินเดือนต้องจ่ายชะกาตเมื่อมีจำนวนเงินครบนิศอบ แต่ยังมีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการกำหนดนิศอบว่าจะเทียบเคียง (กียาส) กับการจ่ายชะกาตจากรายได้ของบุคคลทั่วไปในประเทศมุสลิม เช่น มาเลเซียหรืออินโดนีเซีย ซึ่งมีการจ่ายชะกาตจากรายได้เป็นเรื่องปกติ ในขณะที่ในประเทศไทยยังไม่มีผลการสำรวจอย่างชัดเจนว่าการจ่ายชะกาตจากรายได้จริงหรือไม่ อีกทั้งยังไม่มีผลการวินิจฉัยที่ชัดเจนจากนักวิชาการว่า ชะกาตจากรายได้เป็นสิ่งที่บังคับตามหลักการศาสนาหรือไม่ จากการสอบถามประชาชนมุสลิมในจังหวัดปัตตานีเบื้องต้น พบว่ามีบางส่วนที่มีการจ่ายชะกาตจากรายได้ แม้ว่าจะยังไม่มีผลการตัดสินใจที่เป็นเอกฉันท์ในเรื่องนี้ในวงกว้าง โดยเฉพาะในสังคมมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งเป็นแหล่งการศึกษาของอิสลามที่สำคัญของประเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและหาคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมการจ่ายชะกาตจากรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อตอบคำถามในประเด็นนี้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

ศึกษาพฤติกรรมการจ่ายชะกาตรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการจ่ายชะกาตรายได้ในบริบทของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความสำคัญเนื่องจากชะกาตเป็นหนึ่งในหลักศาสนาที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนมุสลิม พฤติกรรมการจ่ายชะกาตรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายด้าน เช่น ความรู้ ความเข้าใจในข้อกำหนดศาสนา รายได้และความสามารถทางการเงิน ทัศนคติด้านศีลธรรมและศาสนา รวมถึงประสิทธิภาพขององค์กรที่จัดการชะกาต งานวิจัยที่ผ่านมา เช่น Ahmad & Md Nor (2015) พบว่าความรู้เกี่ยวกับชะกาตมีผลต่อการปฏิบัติตามข้อกำหนดศาสนา ขณะที่ Sarea (2012) ชี้ให้เห็นว่ารายได้ที่มั่นคงเป็นปัจจัยกระตุ้นสำคัญ นอกจากนี้ Wahab & Rahman (2011) ยังเน้นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการชะกาตที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการจ่ายชะกาตของบุคคล ดังนั้น การศึกษาเหล่านี้ช่วยสร้างความเข้าใจในปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจ่ายชะกาต

รายได้ในบริบทชุมชนมุสลิม เพื่อพัฒนาการจัดการชะกาตให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของศาสนาอิสลามในการสร้างความเป็นธรรมทางสังคมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในชุมชนมุสลิมไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณประกอบด้วยสาระสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรมุสลิมทั้งฝ่ายวิชาการและฝ่ายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 484 คน (กองบริหารทรัพยากรบุคคล, 2563) จากหลักการของ taro Yamane (สิน พันธ์พิณิจ 2549:133) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดยที่

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

n = แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (0.1)

จากสูตรสามารถคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$n = \frac{484}{1 + 484(0.1)^2}$$

$$= 82.88 \text{ คน}$$

ดังนั้นขนาดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างประมาณ 83 คน เพื่อลดความคลาดเคลื่อนต่อการสำรวจ ผู้วิจัยจึงสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 120 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากคณะ และองค์กรต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยการออกแบบแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้รับการออกแบบจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างกรอบคำถามที่มีความชัดเจนและตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการจ่ายชะกาตจากรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยมีประเด็นดังนี้ พฤติกรรมการจ่ายชะกาต การวิเคราะห์ข้อมูลการจ่ายชะกาตรายได้ เช่น ปัจจัยเจตคติเกี่ยวกับการจ่ายชะกาตรายได้ (Attitude toward Zakat on Income) ปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับชะกาตรายได้ (Subjective Norms for Zakat on Income) ปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการ

ควบคุมพฤติกรรมเกี่ยวกับชะกาตรายได้ (Perceived Behavior Controls for Zakat on Income) ปัจจัยความเคร่งครัดในศาสนา (Religiosity) ปัจจัยความตั้งใจจะจ่ายชะกาต (Intention to Pay Zakat on Income) เป็นต้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม โดยการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยการแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน ซึ่งเป็นบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามรูปแบบการสุ่มเลือกที่เฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น เป็นบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัย ซึ่งช่วยให้การเก็บข้อมูลสะท้อนถึงพฤติกรรมการจ่ายชะกาตของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจนและตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะได้รับการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อให้เห็นภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลที่ได้จะถูกแสดงในรูปของค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อแสดงถึงพฤติกรรมการจ่ายชะกาต และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้โปรแกรมสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลนี้จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถตอบคำถามวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการจ่ายชะกาตของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการจ่ายชะกาต

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการจ่ายชะกาต

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์การจ่ายชะกาตรายได้		
เคยออกชะกาต	68	56.60
ไม่เคยออกชะกาต	52	43.40
รวม	120	100.00
จำนวนครั้งการจ่ายชะกาตรายได้/ปี		
1 ครั้ง	98	82.00
2 ครั้ง	11	9.00
3 ครั้ง	11	9.00
รวม	120	100.00
เดือนที่จ่ายชะกาตรายได้		
เดือนรอมฎอน	32	27.00
เดือนหลัง/สิ้นสุดรอมฎอน	22	18.00

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เดือนอื่น ๆ	66	55.00
รวม	120	100.00
ลักษณะการจ่ายชะกัตรายได้		
จ่ายตรงไปยังผู้มีสิทธิรับชะกัต	60	50.00
จ่ายผ่านองค์กรชะกัต	60	50.00
รวม	120	100.00
มูลค่าชะกัตครั้งล่าสุด		
≤ 2,500 บาท	36	30.00
2,501-5,000 บาท	48	40.00
5,001-10,000 บาท	24	20.00
10,001-20,000 บาท	12	10.00
รวม	120	100.00

จากตารางที่ 1

1. ประสิทธิภาพในการจ่ายชะกัตรายได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยออกชะกัตก่อนหน้านี้ จำนวน 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.60 และไม่เคยออกชะกัต จำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.40
2. จำนวนครั้งที่จ่ายชะกัตรายได้ (ต่อปี) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ออกจ่ายชะกัตรายได้จำนวน 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 82.00 รองลงมาที่ออกจ่ายชะกัตจำนวน 2 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 9.00 และออกจ่ายชะกัตจำนวน 3 ครั้ง ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 9.00 ตามลำดับ
3. เดือนที่จ่ายชะกัตรายได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ออกจ่ายชะกัตรายได้เดือนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เดือนรอมฎอน จำนวน 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.00 ออกชะกัตภายในเดือนรอมฎอน จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.00 และเคยออกชะกัตเดือนหลังหรือสิ้นสุดรอมฎอน (เดือนเซาวาล) จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.00 ตามลำดับ
4. ลักษณะการจ่ายชะกัตรายได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จ่ายชะกัตให้ผู้มีสิทธิรับชะกัตโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 50.00 และจ่ายผ่านองค์กรจัดการชะกัต คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ
5. มูลค่าเงินชะกัตรายได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จ่ายชะกัตคิดเป็นมูลค่าเงินระหว่าง 2,501-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.00 จ่ายชะกัตคิดเป็นมูลค่าเงิน 2,501 บาท หรือน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 30.00 จ่ายชะกัตคิดเป็นมูลค่าเงินระหว่าง 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.00 และจ่ายชะกัตคิดเป็นมูลค่าเงินระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.00 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลการจ่ายชะกาตรายได้

2.1 ปัจจัยเจตคติเกี่ยวกับการจ่ายชะกาตรายได้ (Attitude toward Zakat on Income)

ปัจจัยด้านเจตคติเกี่ยวกับการจ่ายชะกาตรายได้ โดยรวมแล้วบุคลการมีความคิดเห็นด้านเจตคติเกี่ยวกับการจ่ายชะกาตรายได้ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 (S.D. 0.867) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ คำถามพบว่า ข้อคำถามที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากได้แก่ ฉันคิดว่ามุสลิมต้องจ่ายชะกาตเมื่อมีรายได้ครบพิกัด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 (S.D. 0.795) ต่อมา ฉันคิดว่ามุสลิมต้องจ่ายชะกาตรายได้เมื่อครบรอบปี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 (S.D. 0.824) ถัดมาคือ ฉันคิดว่ามุสลิมสามารถจ่ายชะกาตรายได้เป็นรายเดือนได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 (S.D. 0.863) ฉันคิดว่าชะกาตรายได้เป็นสิ่งบังคับในวันที่ได้รับ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 (S.D. 0.823) และฉันคิดว่าชะกาตรายได้เป็นสิ่งบังคับสำหรับมุสลิม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 (S.D. 1.038) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของบุคลการด้านเจตคติเกี่ยวกับการจ่ายชะกาตรายได้

คำถาม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ฉันคิดว่าชะกาตรายได้เป็นสิ่งบังคับสำหรับมุสลิม	4.21	1.038	ระดับมาก
2. ฉันคิดว่ามุสลิมต้องจ่ายชะกาตรายได้เมื่อครบรอบปี	4.31	0.824	ระดับมาก
3. ฉันคิดว่ามุสลิมสามารถจ่ายชะกาตรายได้เป็นรายเดือนได้	4.29	0.863	ระดับมาก
4. ฉันคิดว่ามุสลิมต้องจ่ายชะกาตเมื่อมีรายได้ครบพิกัด	4.43	0.795	ระดับมาก
5. ฉันคิดว่าชะกาตรายได้เป็นสิ่งบังคับในวันที่ได้รับ	4.27	0.823	ระดับมาก
ความคิดเห็นของบุคลการ	4.30	0.867	ระดับมาก

2.2 ปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับชะกาตรายได้ (Subjective Norms for Zakat on Income)

ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับชะกาตรายได้ จากตารางผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจ่ายชะกาตรายได้ของบุคลการมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยรวมบุคลการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับชะกาตรายได้ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 (S.D. 0.754) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า ข้อคำถามที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากได้แก่ ครอบครัวของฉันเชื่อว่าควรจ่ายชะกาตรายได้จากการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 (S.D. 0.755) ต่อมา เพื่อนร่วมงานของฉันเชื่อว่าฉันควรจ่ายชะกาตรายได้จากการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ถัดมาคือ คู่สมรสของฉันเชื่อว่าฉันควรจ่ายชะกาตรายได้จากการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 (S.D. 0.784) และเพื่อนของฉันเชื่อว่าควรจ่ายชะกาตรายได้จากการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 (S.D. 0.762) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของบุคลากรด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับชะกัตรายได้

คำถาม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. คู่สมรสของฉันเชื่อว่าฉันควรจ่ายชะกัตรายได้จากการทำงาน	4.35	0.784	ระดับมาก
2. เพื่อนร่วมงานของฉันเชื่อว่าฉันควรจ่ายชะกัตรายได้จากการทำงาน	4.36	0.755	ระดับมาก
3. เพื่อนของฉันเชื่อว่าควรจ่ายชะกัตรายได้จากการทำงาน	4.34	0.762	ระดับมาก
4. ครอบครัวของฉันเชื่อว่าควรจ่ายชะกัตรายได้จากการทำงาน	4.37	0.716	ระดับมาก
ความคิดเห็นของบุคลากร	4.36	0.754	ระดับมาก

2.3 ปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเกี่ยวกับชะกัตรายได้ (Perceived Behavior Controls for Zakat on Income)

ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเกี่ยวกับชะกัตรายได้ จากตารางผลการวิเคราะห์ ความเห็นเกี่ยวกับการจ่ายชะกัตรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยรวมแล้วบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเกี่ยวกับชะกัตรายได้อยู่ที่ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 (S.D. 0.860) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า ข้อคำถามที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากได้แก่ ฉันรับรู้ว่าการจ่ายชะกัตสำหรับรายได้วาญิบสำหรับฉัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 (S.D. 0.809) ต่อมา ฉันมีทรัพย์สินที่จะจ่ายชะกัตรายได้จากการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 (S.D. 0.848) ถัดมาคือ ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการจ่ายชะกัตรายได้จากการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (S.D. 0.930) และ ฉันมีความสามารถในการจ่ายชะกัตรายได้ของการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 (S.D. 0.853) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของบุคลากรด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเกี่ยวกับชะกัตรายได้

คำถาม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ฉันมีความสามารถในการจ่ายชะกัตรายได้ของการทำงาน	4.25	0.853	ระดับมาก
2. ฉันมีทรัพย์สินที่จะจ่ายชะกัตรายได้จากการทำงาน	4.34	0.848	ระดับมาก
3. ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการจ่ายชะกัตรายได้จากการทำงาน	4.28	0.930	ระดับมาก
4. ฉันรับรู้ว่าการจ่ายชะกัตสำหรับรายได้วาญิบสำหรับฉัน	4.39	0.809	ระดับมาก
ความคิดเห็นของบุคลากร	4.32	0.860	ระดับมาก

2.4 ปัจจัยความเคร่งครัดในศาสนา (Religiosity)

ปัจจัยด้านความเคร่งครัดในศาสนา จากตารางผลการวิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการจ่ายชะกัตรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยรวมแล้วบุคลากรที่ตอบ

แบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นด้านความเคร่งครัดในศาสนาอยู่ที่ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 (S.D. 0.751) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า ข้อคำถามที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ฉันจ่ายซะกาตพิตเราะห์และซะกาตหรัยซีน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 (S.D. 0.738) รองลงมาได้แก่ ฉันตั้งใจจะไปทำฮัจญ์เมื่อมีความสามารถ และ ฉันอ่านหนังสือเกี่ยวกับอิสลามอย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 (S.D. 0.758) ต่อมาฉันอ่านกุรอานอย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 (S.D. 0.727) ถัดมาคือ ฉันถือศีลอดในเดือนรอมฎอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 (S.D. 0.757) ฉันฟังบรรยายเกี่ยวกับศาสนาบ่อยๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 (S.D. 0.773) และ ฉันละหมาด 5 เวลา อย่างเคร่งครัด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 (S.D. 0.810) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของบุคคลากรด้านความเคร่งครัดในศาสนา

คำถาม	$\bar{x}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ฉันละหมาด 5 เวลา อย่างเคร่งครัด	4.40	0.810	ระดับมาก
2. ฉันถือศีลอดในเดือนรอมฎอน	4.46	0.757	ระดับมาก
3. ฉันตั้งใจจะไปทำฮัจญ์เมื่อมีความสามารถ	4.48	0.758	ระดับมาก
4. ฉันจ่ายซะกาตพิตเราะห์และซะกาตหรัยซีน	4.50	0.738	ระดับมาก
5. ฉันฟังบรรยายเกี่ยวกับศาสนาบ่อยๆ	4.41	0.773	ระดับมาก
6. ฉันอ่านหนังสือเกี่ยวกับอิสลามอย่างสม่ำเสมอ	4.48	0.695	ระดับมาก
7. ฉันอ่านกุรอานอย่างสม่ำเสมอ	4.47	0.727	ระดับมาก
ความคิดเห็นของบุคคลากร	4.46	0.751	ระดับมาก

2.5 ปัจจัยความตั้งใจจะจ่ายซะกาต (Intention to Pay Zakat on Income)

ปัจจัยด้านความตั้งใจจะจ่ายซะกาตจากตารางผลการวิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการจ่ายซะกาต รายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยร่วมแล้วบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นด้านความตั้งใจจะจ่ายซะกาต อยู่ที่ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 (S.D. 0.736) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่าข้อคำถามที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ฉันจะจ่ายซะกาตรายได้จากการทำงานของฉันในอนาคต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 (S.D. 0.694) ข้อคำถามที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ฉันจะจ่ายซะกาตรายได้จากการทำงานของฉันในปีนี้ และ ฉันจะจ่ายซะกาตเพิ่มขึ้นหากฉันมีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 (S.D. 0.706) ถัดมาคือ ฉันจะจ่ายซะกาตรายได้จากการทำงานของฉันให้กับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายซะกาต (เช่น มัสยิด กองทุน ธนาคารอิสลามและอามิล เป็นต้น) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 (S.D. 0.694) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของบุคลากรด้านความตั้งใจจะจ่ายชะกาท

คำถาม	$\bar{x}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ฉันจะจ่ายชะกาทรายได้จากการทำงานของฉันในปีนี้	4.49	0.706	ระดับมาก
2. ฉันจะจ่ายชะกาทรายได้จากการทำงานของฉันในอนาคต	4.53	0.694	ระดับมากที่สุด
3. ฉันจะจ่ายชะกาทรายได้จากการทำงานของฉันให้กับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายชะกาท (เช่น มัสยิด กองทุน ธนาคารอิสลาม และอามิล เป็นต้น)	4.43	0.814	ระดับมาก
4. ฉันจะจ่ายชะกาทเพิ่มขึ้นหากฉันมีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้น	4.49	0.727	ระดับมาก
ความคิดเห็นของบุคลากร	4.49	0.735	ระดับมาก

2.6 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis)

จากตารางที่ 6 สามารถอธิบายสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้ ดังนี้ จากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) ด้วยวิธี Enter พบว่า ตัวแปรต้นสามารถพยากรณ์การจ่ายชะกาทรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ และชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อพฤติกรรม (Sig = 0.045) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Sig = 0.004) โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าปัจจัยดังกล่าวสามารถพยากรณ์การจ่ายชะกาทรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในอำเภอ จังหวัดปัตตานี ได้ อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Sig = 0.125) และความเคร่งครัดในศาสนา (Sig = 0.798) ทั้งสองตัวแปรนี้ ไม่มีระดับนัยสำคัญ แสดงว่าปัจจัยดังกล่าวไม่สามารถพยากรณ์การจ่ายชะกาทรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยตัวแปรต้นที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ เจตคติต่อพฤติกรรม โดยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 0.244 รองลงมาคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง โดยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 0.210 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม โดยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 0.090 และความเคร่งครัดในศาสนา โดยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 0.020 ตามลำดับ

Y (การจ่ายชะกาท) = $2.058 + 0.244$ (เจตคติต่อพฤติกรรม) + 0.210 (การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง) + 0.090 (การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม) + 0.020 (ความเคร่งครัดในศาสนา) จากสมการข้างต้นจะเห็นได้ว่า หากเพิ่มปัจจัยด้านเจตคติต่อพฤติกรรม ร้อยละ 1 ในขณะที่ปัจจัยด้านอื่น ๆ คงที่ การจ่ายชะกาทรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.4 หากเพิ่มปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงร้อยละ 1 ในขณะที่ปัจจัยด้านอื่น ๆ คงที่ การจ่ายชะกาทรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 21 หากเพิ่มปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมร้อยละ 1 ในขณะที่ปัจจัยด้านอื่น ๆ คงที่ การจ่ายชะกาทรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 9 และหากเพิ่มปัจจัยด้านความเคร่งครัดในศาสนา

ร้อยละ 1 ในขณะที่ปัจจัยด้านอื่น ๆ คงที่ การจ่ายชะกาตรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของการจ่ายชะกาตรายได้

การจ่ายชะกาตรายได้, $r = 0.492$, $R^2 = 0.242$, constant (a) = 2.058				
independent variables	β	std error	t	sig
(constant)	2.058	0.267	7.710	0.000
เจตคติต่อพฤติกรรม (ATT)	0.244**	0.077	3.142	0.045
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN)	0.210**	0.071	2.901	0.004
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC)	0.090	0.057	1.546	0.125
ความเคร่งครัดในศาสนา (R)	0.020	0.058	0.280	0.798

อภิปรายผล

เจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามของกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความเคร่งครัดในศาสนา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจ่ายชะกาตรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามของกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมและพฤติกรรมการจ่ายชะกาตรายได้เป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความเคร่งครัดในศาสนาและพฤติกรรมการจ่ายชะกาตรายได้เป็นความสัมพันธ์ในระดับมากที่สุด การปฏิบัติตามหลักศาสนากิจอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น การละหมาดครบถ้วนเป็นประจำทุกวัน หรือการถือศีลอดในเดือนรอมฎอนถ้วนทุกปี รวมถึงการสนใจศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศาสนาให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น การเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการจ่ายชะกาตราตามศาสนบัญญัติ และการคำนึงถึงประโยชน์ของชะกาตราที่มีต่อส่วนรวม ซึ่งล้วนสะท้อนถึงความศรัทธาในศาสนา มุสลิมที่จ่ายชะกาตราออกไปนั้น นอกจากจะเป็นการขัดเกลาลัทธิจิตใจของตนเอง ให้บริสุทธิ์แล้ว ยังเป็นการแสดงถึงความเมตตาปรารถนาดีต่อศาสนิกอื่น โดยมุ่งหวังว่าเงินชะกาตราเหล่านี้ จะช่วยบรรเทาปัญหาและสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้รับชะกาตราทั้ง 8 ประเภท เนื่องจากบุคลากรมุสลิมมีเจตคติต่อการจ่ายชะกาตราว่าเป็นสิ่งที่วาญิบสำหรับมุสลิมที่มีทรัพย์สินถึงพิกัดที่กำหนด การจ่ายชะกาตราเป็นภารกิจสำคัญของมุสลิมทุกคนที่จำเป็นจะต้องจ่าย (วาญิบ) เนื่องจากชะกาตราเป็นหลักปฏิบัติในศาสนาอิสลามที่สำคัญรองลงมาจากการกล่าวคำปฏิญาณและการละหมาด เป็นหลักบัญญัติที่สามของหลักปฏิบัติห้าประการในอิสลาม ชะกาตราถือเป็นหลักปฏิบัติในศาสนาอิสลามที่สำคัญรองลงมาจากการกล่าวคำปฏิญาณ และการละหมาด หลักการชะกาตราอยู่ในความรับผิดชอบ รู้ว่าชะกาตราจากผลประกอบการต้องจ่ายที่ไหน และรู้วิธีการจ่ายชะกาตราจากรายได้

เจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามของกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความเคร่งครัดในศาสนา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจ่ายชะกาตราได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามของกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมและพฤติกรรมการจ่ายชะกาตราได้เป็นความสัมพันธ์

ระดับปานกลาง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความเคร่งครัดในศาสนาและพฤติกรรมการจ่ายชะกาตรายได้เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ต่อการจ่ายชะกาตรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ทั้งนี้สิ่งที่นักวิชาการกล่าว เช่น สวรัย บุญมานนท์ และ ปกัศร ชัยวัฒน์ (2559) การปฏิบัติตามหลักศาสนากิจอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น การปฏิบัติละหมาดครบทั้ง 5 เวลาในแต่ละวัน หรือการถือศีลอดตลอดเดือนรอมฎอนในทุกปี รวมถึงการสนใจศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศาสนาให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น การเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการจ่ายชะกาตราตามศาสนบัญญัติ และการคำนึงถึงประโยชน์ของชะกาตราที่มีต่อส่วนรวม ซึ่งล้วนสะท้อนถึงความศรัทธาในศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ Mohd Heikal, Muammar Khaddafi & Falahuddin (2016) พบว่าเจตคติมีอิทธิพลเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อความตั้งใจที่จะจ่ายชะกาตราเชิงพาณิชย์

การคล้อยตามของกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ต่อการจ่ายชะกาตราได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากบุคลากรมุสลิมมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่เชื่อว่าตนควรที่จะจ่ายชะกาตราได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Mohd Heikal, Muammar Khaddafi & Falahuddin (2016) ซึ่งพบว่าการคล้อยตามของกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อความตั้งใจที่จะจ่ายชะกาตราเชิงพาณิชย์ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ต่อการจ่ายชะกาตราได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้สอดคล้องกับวิจัยของ Mohd Heikal, Muammar Khaddafi & Falahuddin (2016) ซึ่งพบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อความตั้งใจที่จะจ่ายชะกาตราเชิงพาณิชย์ ความเคร่งครัดในศาสนามีสัมพันธ์ต่อการจ่ายชะกาตราได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ซึ่งชะกาตราคือทรัพย์สินจำนวนหนึ่งที่อิสลามกำหนดให้จ่ายตามเงื่อนไขต่าง ๆ โดยการจ่ายชะกาตราเป็นการขัดเกลาลจิตใจของผู้มีทรัพย์สินให้สะอาดหมดจดจากความตระหนี่ถี่เหนียวซึ่งเป็นมลทินที่เกาะกินจิตใจให้สกปรกและหยาบกระด้าง ขณะเดียวกันเป็นการชักพอกทรัพย์สินที่หามาได้ให้สะอาดบริสุทธิ์ และสร้างความดีงามให้แก่ผู้ให้ ผู้รับ และสังคม

การขาดความชัดเจนในกระบวนการจัดเก็บและบริหารจัดการชะกาตราอาจส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของระบบชะกาตราในอนาคต หากไม่มีการปรับปรุงแนวทางการจัดการ เช่น การสร้างความตระหนักรู้ในหมู่มุสลิมเกี่ยวกับความสำคัญของชะกาตราและการสร้างระบบที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ อาจทำให้การจัดเก็บชะกาตราไม่เป็นไปตามศักยภาพ แนวทางการปรับแก้การพัฒนากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทของชะกาตราในสังคมมุสลิม จัดตั้งระบบดิจิทัลสำหรับการคำนวณและบริจาคชะกาตรา เพื่อเพิ่มความสะดวกในการจ่าย ส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับชะกาตราในชุมชนและสถาบันการศึกษา เพื่อกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติอย่างยั่งยืน เสริมสร้างบทบาทของกลุ่มอ้างอิง เช่น ผู้นำศาสนา เพื่อสร้างแรงจูงใจในชุมชนมุสลิม การวิจัยนี้ยืนยันว่าแนวทางที่พัฒนาระบบการจัดเก็บเป็นระบบจะช่วยเพิ่มอัตราการจ่ายชะกาตราได้ และสนับสนุนการพัฒนาสังคมมุสลิมในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

การศึกษาพบว่าเจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความเคร่งครัดในศาสนามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการจ่ายชะกาตรายได้ของบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยเฉพาะความเคร่งครัดในศาสนาที่มีอิทธิพลสูงสุด เนื่องจากการจ่ายชะกาตถือเป็นภารกิจสำคัญตามหลักศาสนาอิสลามที่ไม่เพียงแต่ช่วยขัดเกลาลิขิตใจให้บริสุทธิ์ แต่ยังแสดงถึงความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และมุ่งหวังช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในสังคม ทั้งนี้ การขาดระบบจัดการชะกาตที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพอาจเป็นอุปสรรคต่อความยั่งยืนในอนาคต การปรับปรุงกระบวนการจัดเก็บ การสร้างความตระหนักรู้ผ่านการศึกษา และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ เช่น การพัฒนาระบบบริจาคออนไลน์และการเผยแพร่ข้อมูลที่เข้าถึงง่าย จะช่วยให้การจ่ายชะกาตมีความสะดวกมากขึ้น และส่งเสริมให้มุสลิมมีความเข้าใจในบทบาทของชะกาตมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างสังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ควรมีการรวบรวมและให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการการจ่ายชะกาตที่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจ่ายชะกาตรายได้ ผ่านกิจกรรมการจัดสัมมนา การเรียนการสอน การอบรม การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของสิ่งตีพิมพ์ และรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรมุสลิมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นักศึกษา และประชาชน มีความเข้าใจหลักการอิสลามว่าด้วยชะกาตที่ถูกต้องและสามารถปฏิบัติได้จริงในสังคมปัจจุบัน

1.2 เชิญชวนบุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มาสู่การจ่ายชะกาตกับองค์กรชะกาต โดยอาศัยมัสยิดเป็นหลักในการประชาสัมพันธ์ เช่น อานคุตบะห์ บรรยายธรรมประจำสัปดาห์ และประชาสัมพันธ์ก่อนละหมาดวันศุกร์เมื่อใกล้เดือนรอมฎอน

1.3 สร้างความตระหนักให้บุคลากรมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้ความสำคัญกับหลักการชะกาต และการจ่ายชะกาตให้กับองค์กรชะกาตเพื่อแสดงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจ่ายชะกาต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเรื่องความตั้งใจในการจ่ายชะกาตในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการสวัสดิการทั่วไปกับการจัดสวัสดิการชะกาต

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิงฉบับภาษาไทย

- กองบริหารทรัพยากรบุคคล. (2563). *คู่มือ/รายงานการบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สวรัย บุญยमानนท์ และ ปภัศร ชัยวัฒน์. (2559). *พฤติกรรมการจ่ายซะกาตของมุสลิมไทย (Zakat Payment of Thai Muslims)*. ชุดโครงการวิจัยการเงินอิสลามเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนวิจัยแห่งชาติ (สกว.).
- สิน พันธุ์พินิจ. (2551). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.

เอกสารอ้างอิงฉบับภาษาต่างประเทศ

- Abu Bakar, N. B. (2008). Zakat and taxation: A conceptual comparison. *Tafhim: IKIM Journal of Islam and the Contemporary World*, 2(3). 91-103.
- Ahmad, S., & Md Nor, N. G. (2015). "Zakat Compliance Behavior: A Study on Malaysia's Muslim Professionals." *International Journal of Social Economics*, 42(3), 226-239.
- Al-Ajeel, M. (2009). The Role of Zakat in Contemporary Muslim Society. *Journal of Islamic Economics Studies*. 22(3): 82-98.
- Al-Mubarakpuri, Safi-ur-Rahman. (2002) *The Sealed Nectar: Biography of the Noble Prophet*. Riyadh: Darussalam.
- Al-Nawawi, Yahya. (1996). *Al-Majmu Sharh al-Muhadhdhab*. Beirut: Dar al-Fikr.
- Kuwait Zakat House. (1984). *Proceedings of the Zakat Conference in Kuwait* (No. 256). Kuwait: Zakat House.
- Mohd Heikal, Muammar Khaddafi & Falahuddin. (2016). The Intention to Pay Zakat Commercial: An Application of Revised Theory of Planned Behavior. *Journal of Economics and Behavioral Studies*. 6(9): 727-734.
- Monzer Kahf. (2001). *The Calculation of Zakah on Income and Wages*. "Islamic Economics Research Series. Jeddah: King Abdulaziz University.
- Sarea, A. M. (2012). "The Impact of Zakat on Economic Development: A Case of Bahrain." *Review of Integrative Business and Economics Research*, 1(1): 139-150.
- Wahab, N. A., & Rahman, A. R. A. (2011). "A Framework to Analyze the Efficiency and Governance of Zakat Institutions." *Journal of Islamic Accounting and Business Research*, 2(1): 43-62.
- Yusuf Al-Qaradawi. (1999). *Fiqh al-Zakah: A Comparative Study of Zakah, Regulations and Philosophy in the Light of Qur'an and Sunnah*. Beirut: Muassasah al-Risalah.